

**EKSKLUZIVNI
INTERVJU:
PREMIJER
ANDREJ
PLENKOVIC**

→str. 20-23

A portrait of Andrej Plenković, the Prime Minister of Croatia, wearing a dark suit, a light blue shirt, and a patterned tie. He is wearing glasses and has a slight smile. The background is a patterned wallpaper.

PROCJENA DA SE NE IDE NA NOVE IZBORE BILA JE ISPRAVNA

Upravljanje krizom u Agrokoru posebna je reforma koja operativno znači reviziju hrvatske ekonomske tranzicije

li- za Vlade Andreja Plenkovića 10 je mjeseci mandata. U tom kratkom razdoblju Banski dvori suočili su se nekoliko kriznih situacija, od problema s Agrokorom, graničnih pitanja sa Slovenijom, pa do političkog razlaza s Mostom i nakon toga ulaska HNS-a u Vladu i prvi put koaliciju s HDZ-om. Na Markovu trgu sad je nešto mirnije jer cijela Vlada ide na kolektivni godišnji nakon današnje proslave Oluje, pa je to ujedno bila i dobra prilika da se predsjednikom Vlade, Andrejem Plenkovićem, osvrnemo na proteklo razdoblje. Premijer u velikom intervjuu za Magazin prvi put otvoreno progovara o nekim temama.

● **Zašto ste odlučili proslavu obljetnice Oluje preseliti na tvrđavu i jeste li možda razgovarali s koalicijskim partnerima iz SDSS-a o tome da vam se pridruže?**

- Očekujem da se 22. obljetnica Oluje te Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja proslave dostojanstveno u Kninu. Hrvatski narod, cijelo društvo i vlasti trajno će iskazivati po-

**POREZNA
REFORMA JE
DONIJELA
VEĆE PLAĆE
ZA VIŠE OD
1,5 MILIJUNA
HRVATSKIH
GRAĐANA**

štovanje prema žrtvi hrvatskih branitelja i svima koji su dali svoj život, zdravlje ili najbliže za Hrvatsku.

Vlada ove godine šalje poseban signal Kninu i Šibensko-kninskoj županiji gdje smo jučer održali sjednicu na kojoj su bili gradonačelnik Jelić i župan Pauk. Raspravljani su brojni razvojni projekti te potpisani ugovori vrijedni više od 180 milijuna kuna u različitim područjima.

Na taj način zaokružujemo plan, u prvih 10 mjeseci održali smo sjednice Vlade u Vukovaru, Sisku, Kninu, a svaki je od tih gradova na svoj način simbol.

Što se tiče obljetnice, ideja da se ove godine govori održe na tvrđavi došla je iz Ministarstva obrane i Ministarstva hrvatskih branitelja. To je inicijativa dvojice ministara, generala pobjedničke Hrvatske vojske, Krstičevića i Medveda, jer su oni, uz ministra Božinovića, i organizatori sa strane Vlade. Njihova intencija je bila naglasiti mjesto kninske tvrđave kao simbola pobjede na kojoj je podignuta hrvatska zastava prije 22 godine.

Kada je riječ o SDSS-u, onisu naš partner u parlamentarnoj većini koji ima praksu da ovom prigodom putem SNV-a objavi izjavu sjećanja.

● **Mogu li branitelji danas reći da je ovo Hrvatska za koju su se borili?**

- U odnosu na aspiracije ko-

je su postojale u razdoblju stjecanja neovisnosti, Domovinskog rata i mirne reintegracije, Hrvatska je ostvarila ogroman napredak. Dobro je ponekad biti kritičan, ali moramo i realno sagledati sva naša postignuća; od hrvatske samostalnosti, oslobađanja okupiranih teritorija, uspostave demokracije, pluralističkog društva, izgradnje institucija, članstva u EU i NATO-u, gospodarskog razvoja, saniranja ratnih šteta, pa do međunarodnog pozicioniranja.

Načelno, možemo biti zadovoljni koliko smo toga postigli u svega četvrt stoljeća, a sve što nismo, ili što nije dovoljno dobro napravljeno, poticaj je svim građanima i posebno onima koji dobiju njihovo povjerenje na izborima, da to dodatno unaprijede. Što se tiče hrvatskih branitelja, novi Zakon usvojen je na sjednici Vlade u Kninu nakon dugotrajnog rada s braniteljskim udrugama i uz potporu drugih resora i osigurana su sredstva u proračunu. Na taj ćemo način ispraviti određene nepravde koje su postojale i dugoročno riješiti pitanje prava hrvatskih branitelja i njihovih obitelji.

● **Za godinu to je dodatnih 65 milijuna kuna. Koliko bi ukupno koštala sva ta prava?**

- Povećali smo ove godine proračun Ministarstva hrvatskih branitelja na 1,1 milijardu kuna. Sada idemo s dodatnim povećanjem, a dio sredstava osiguran je i kroz Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava. Većina mjera ići će 2019. i tada ćemo imati jasnu sliku u smislu broja korisnika i troškova. Važno je da se napravila kvalitetna analiza i da su svi izračuni usklađeni s Ministarstvom rada i mirovinskog sustava te Ministarstvom financija.

● **Kako gledate na dosadašnji mandat, na što ste posebno ponosni, a što mislite da ste mogli bolje napraviti?**

- Naša osnovna poruka je ona o političkoj stabilnosti, koja je bila i motiv pri mom angažmanu i pri izboru za predsjednika HDZ-a, jer bez stabilnosti nema gospodarskog rasta, a potom ni boljitka za hrvatske ljude. U tom kontekstu, drago mi je i jer je sada sasvim jasno da je procjena da se ne ide na nove izbore nakon prekida suradnje s Mostom bila ispravna.

● **Iako su neki prognozirali da biste na tim izborima prošli još bolje?**

- Mislim da je riječ o ljudima koji ili nisu u strankama ili nisu realni u procjenama. Naš izborni sustav, ovakav kakav jest, teško može dovesti do većih iznenađenja u pogledu rezultata. Ako netko smatra da je odgovorno prema hrvatskim poreznim obveznicima ići na parlamentarne izbore tri puta u manje od dvije godine pa da jedna stranka osvoji jedan, dva ili tri mandata više, i da je s time nešto jako dobro učinio za hrvatsku budućnost, ja mislim da nije. Na nacionalnoj razini imali smo samo jedne izvanredne izbore dosad i vidjeli ste koliko je to izazvalo turbulencija. Mislim da institucije i stranke moraju projicirati stabilnost, a ne nestabilnost. Naš izborni sustav primorava stranke na po-

ANDREJ PLENKOVIĆ PREDSJEDNIK VLADE

Sad je jasno, moja procjena da ne idemo na nove izbore bila je ispravna

RAZGOVARALI **GORAN OGURLIĆ** I **GORAN PENIĆ**

SNIMILA **NEJA MARKIČEVIĆ** HANZA MEDIA

Ako netko smatra da je odgovorno prema hrvatskim poreznim obveznicima ići na izbore tri puta u manje od dvije godine pa da jedna stranka osvoji par mandata više, i da je s time nešto dobro učinio za hrvatsku budućnost, ja mislim da nije

stizborno koaliciju, a da netko dobije više od 50 posto, događalo se rijetko, primjerice, za vrijeme predsjednika Tudmana kada je HDZ sam dobio toliko mandata. Zbog toga je moje uvjerenje bilo da je puno bolje naći partnere unutar postojećeg saziva Hrvatskog sabora i nastaviti s ozbiljnim poslom nego da se stranke bave same sobom. Bilo bi to izgubljeno vrijeme za Hrvatsku.

Što se tiče postignuća, postavili smo odlične trendove gospodarskih i makroekonomskih kretanja u zemlji, što stvara podlogu za povećanje životnog standarda naših sugrađana. Raste BDP, smanjuje se javni dug i deficit, imamo više od 1,5 milijuna zaposlenih, nikad manje nezaposlenih - manje od 170.000 tisuća. Stvaramo preduvjete za sve najvažnije reforme koje se tiču rasterećenja gospodarstva, ulaganja, jačanje pravosuđa, reformu državne uprave, a onda i sukladno Nacionalnom programu reformi, idemo i u ozbiljnije zahvate u zdravstvu, mirovinskom sustavu i obrazovanju, svemu onom što nazivamo strukturnim reformama, a što se izravno odražava na bolju kvalitetu života. Porezna reforma donijela je veće plaće za gotovo 1,5 milijuna ljudi, isplatili smo božićnice i regres, povećali smo minimalnu

plaću, dogovorili se s državnim službenicima i bili otvoreni za dijalog koji ćemo nastaviti i s javnim službenicima oko povećanja osnovice.

Na planu demografske revitalizacije Hrvatske, značajno smo povećali rodiljne i roditeljske potpore. Porezna reforma ima i važne elemente snažnije potpore roditeljima, a uveli smo i program subvencioniranja

POTEZ KOJI SMO POVUKLI U AGROKORU DOVEO JE DO TOGA DA SADA NEMA DRAME NI ZA RADNIKE, NI ZA DOBAVLJAČE

nja stambenih kredita za mlade obitelji.

Prema tome, sve to potvrđuje da smo i na stožernim elementima našeg programa - pitanju političke stabilnosti, gospodarskog rasta, pravne sigurnosti, društvene solidarnosti - u ovih deset mjeseci napravili iskorake koje je trebalo učiniti. Njih smo učinili unatoč razlazu Mostom, i premda smo Vlada koja je doživjela najviše institucionalnih napada dosad, pritom mislim na dvije inicijative za izglasavanje ne-

povjerenja ministrima, od kojih je jedna dovela do promjene partnera u vlasti - Marić, a kod druge se pokazalo da je Barišić neutemeljeno optužen.

Dočekale su vas mnoge krizne situacije. Što je bilo posebno izazovno?

- Najizazovnija je bila kriza u Agrokoru, povezana s političkom krizom. Krenuli smo od toga da je najveća hrvatska kompanija nakon niza godina poslovanja došla u velike probleme. Stvarne dimenzije problema počele su se pokazivati tek u siječnju. Reagirali smo brzo, odvažno i državnički. Potez koji smo povukli sada je doveo do toga da nema velike drame ni za građane, ni za radnike, ni za dobavljače, a bili smo suočeni s opasnošću nekontroliranog stečaja Agrokoru koji bi ugrozio na desetke tisuća radnih mjesta. Osigurana je svježa likvidnost, plaće se isplaćuju, ljudi rade, dolazi i do potražnje novih sezonskih zaposlenika u Konzumu, isplaćuju se mali i veliki dobavljači, radit će se na nagodbi s velikim vjerovnicima. Mislim da smo postigli izuzetan uspjeh jer se nije dogodio financijski i gospodarski slom koji je bio gotovo pred vratima. Upravljanje krizom u Agrokoru posebna je reforma koja operativno znači reviziju hrvatske ekonomske tranzicije. S potpredsjed-

nicom Vlade Martinom Dalić, koja je imala vodeću ulogu u ovom procesu, imamo cilj da do kraja djelovanja izvanredne uprave raspletemo sva moguća klupka koja tu postoje, od tehnološke poslovanja, međuovisnosti, pozajmica, kreditiranja, plaćanja, itd. Mislim da je zdravo za naše gospodarstvo da se situacija do kraja raščisti, da nakon toga odnosi među poslovnim subjektima i njihovo plaćanje budu transparentni i zakoniti.

Jeste li zadovoljni kako se situacija razvija s Agrokorom i mislite li da će koncern uspjeti izbjeći stečaj?

- Naš je cilj stabilnost gospodarstva, očuvanje radnih mjesta i stvaranja uvjeta za rast kompanija u koncernu. Hoće li kompanija izgledati potpuno isto nakon što završi proces izvanredne uprave, mislim da to nije realno. Bitno je da sve što je zdravo funkcionira. Kao što ste vidjeli, obveze kompanije su 40,5 milijardi kuna. Sve te obveze moraju se staviti u relaciju s onim koliko kompanija vrijedi i generira. Tek predstoji posao nagodbe s vjerovnicima što će utjecati na buduću vlasničku strukturu.

Očekujete li da pravosuđe tijela utvrde moguću kaznenu odgovornost bivše uprave?

- Očekujem da svi koji su

prekršili zakon odgovaraju, ali to je stvar hrvatskoga pravosuđa.

Ekonomski stručnjaci hvalje poreznu reformu i sredene javne financije, no kažu da ste propustili priliku odmah na početku mandata pokrenuti nužne reforme. Možemo li nešto od tih velikih reformi očekivati u ovoj godini, zašto niste energičnije krenuli u rješavanje dugova u zdravstvu, reformu javne i lokalne uprave, mirovinskog sustava, tržišta rada...?

- U tržište rada investirali smo dvije milijarde kuna na različitim programima zapošljavanja. Imamo kvalitetnog novog ministra rada i mirovinskog sustava Marka Pavića koji se ranije bavio projektima zapošljavanja mladih.

Što se tiče zdravstva, povećali smo u projekcijama limite za 500 milijuna kuna HZZO-u. Dug u zdravstvu je ogroman višegodišnji problem, i kako to riješiti je pitanje kojim se svi bave proteklih nekoliko godina. Radit ćemo na učinkovitijoj kontroli troškova, objedinjavanju javne nabave i funkcionalnom spajanju bolnica. Mi smo se kao društvo navikli na dostupnost zdravstvenih usluga i vrlo je bitno da ta tradicija ostane u najvećoj mjeri takva, a da istovremeno zadržimo održivost zdravstvenog sustava, jer i lijekovi i sva oprema koja se nabavlja godinama je samo skuplja i tu dolazi do velikog disbalansa i rupe koja se mora krpiti. Stoga je važno pronaći najbolje rješenje.

Što se tiče lokalne i državne uprave, izradili smo Akcijski plan provedbe Strategije razvoja javne uprave za razdoblje od 2017. do 2020. Važno nam je da se maksimalno digitalizira državna, javna i lokalna uprava. Reformu radimo zajedno sa županijama i gradovima, mi smo Vlada koja će partnerski tretirati sve izabrane lokalne čelne ljude bez obzira na njihovu stranačku pripadnost. Namjera kontinuiranog dijaloga pri izradi proračuna je točno znati što je kojem kraju Hrvatske bitno. Imat ćemo periodično svakih šest mjeseci sastanke Vlade i župana.

Druga je, pak, razina Projekt Slavonsija. Među zadnjim mjestima prema razvijenosti su četiri slavonske županije, s čime se ne želimo pomiriti. Zato moramo uložiti u infrastrukturu, poduzetništvo i poljoprivredu, kako bi naši ljudi ostajali na svojoj zemlji i ondje mogli od svog rada živjeti. Nije slučajno da su ministri regionalnog razvoja, poljoprivrede i financija Slavonsci i oni imaju zadaću brinuti o Slavonsiji. Dakle, kroz ova dva okvira, ulažemo sve napore da se na temelju postojećeg županijskog ustroja zemlje usuglase prioriteta na razini većih cjelina. To može biti dobar ključ za ravnomjerniji razvoj zemlje jer je to pitanje solidarnosti s onima među nama koji teže žive.

HDZ-ova politika jest za državanje županija, a što je s općinama i gradovima? Imamo li ih previše?

- Imamo veliki broj jedinica lokalne samouprave. Smatramo da županijski ustroj tre-

ba postojati, da ima povijesnu, prirodnu i društvenu utemeljenost, da se u proteklih više od dvadeset godine etablirao i da možemo na njemu funkcionirati. Što se tiče reforme nižih jedinica, potrebno je razmotriti fiskalne i funkcionalne aspekte, ali uz dijalog i konsenzus lokalnih sredina.

Pojavile su se informacije da je, osim izravnog financiranja preko HBOR-a, država i neizravno financirala Agrokor jer je 40 milijuna kuna kredita odobrenih Zagreb-montaži završilo kao pozajmica Agrokoru. Novac je pozajmila tvrtka Nexus ulaganja u kojoj je jedan od ulagača i RH. Kako to komentirate i ima li prema vašim saznanjima još takvih pozajmica?

EKONOMSKI TIM OVE VLADE JE PO MOM MIŠLJENJU JEDAN OD NAJJAČIH U POVIJESTI DRŽAVE

- Eventualne nepravilnosti u davanju pozajmice Nexusa Agrokoru trebala bi utvrditi HANFA, kao nadzorno tijelo. Fondovi za gospodarsku suradnju daju značajan doprinos poticanju hrvatskog gospodarstva i moguće neregularnosti u nekom od društava za upravljanje ne bi trebalo poistovjećivati s cjelokupnim poslovanjem fondova za gospodarsku suradnju odnosno poslovanjem društava u njihovom vlasništvu. Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak ovaj slučaj može poslužiti za daljnje unapređenje načina donošenja odluka.

Je li ministar Marić prevelik uteg za ovu Vladu zbog slučaja Agrokor?

- Zdravko Marić je pokazao da je odličan ministar financija. Rezultate koje smo napravili u smislu fiskalne konsolidacije u zadnje dvije godine možemo zahvaliti i njegovu radu. Ako smanjujemo deficit i javni dug, ako smo izašli iz procedure prekomjernog proračunskog manjka i svi su trendovi dobri, ako su nam tri agencije za kreditni rejting izglede iz negativnih pretvorile u stabilne unatoč Agrokoru, ako su ga dobro prihvatili i partneri u Vijeću, u Europskoj komisiji, MMF-u i Svjetskoj banci, i s iskustvom koje imamo s drugim članovima ekonomskog tima Vlade, koji je, mogu skromno reći, možda jedan od najjačih otkad je hrvatski vlada, onda smatram da kvalitetno pridonosi radu Vlade za dobrobit hrvatskoga društva i gospodarstva.

Često spominjete političku stabilnost koju je donijela ova Vlada s vama na čelu. Znači li to da HDZ zbog te političke stabilnosti na nacionalnoj i lokalnoj razini može koalirati sa svim strankama koje bi dovele do toga, odnosno gdje je granica (u Zagrebu s Bandićem, u Splitu s Kerumom, na na-

cionalnoj razini s HNS-om, Umag sa SDP-om)?

- Pravo je pitanje tko je sve spreman na suradnju s nama. Logika mog čvrstog sidrenja HDZ-a na desnom centru, koju su građani prepoznali i podržali, dovela je do toga da smo danas daleko najjača stranka u državi. To je sada sasvim jasno, unatoč kontinuiranim i oštrim napadima s lijeva, ali i s krajnje desnice. Mi smo sada na 33-34 posto, u odnosu na 20 posto prije godinu dana kada sam preuzeo stranku. Uvjerljivo smo pobijedili na parlamentarnim i lokalnim izborima. Imamo snažnu poziciju i drugi akteri trebaju razmišljati kako se postaviti prema HDZ-u. Ako smo mi stožerna stranka, što smo dokazali, ako imamo jasno definirane i konstruktivne politike za budućnost, onda nam nije problem pronaći programske partnere. A to je ključ. Zato sam i bio sto posto siguran da se parlamentarna većina može rekonfigurirati.

Na nacionalnoj razini imamo većinu u kojoj je i osam predstavnika manjina, i moram podcrtati njihovu maksimalnu korektnost u svim ovim zbivanjima, plus nekoliko zastupnika iz drugih stranaka koji su nam se priključili, i sada Klub HNS-a sa šest zastupnika, što je dovoljno da održimo nužnu stabilnost. Suradnja narodnjaka i liberala na nacionalnoj razini u Europi je najnormalnija stvar. Možda je to neobično kod nas zbog našeg dosadašnjeg iskustva, ali otiđite u Mursko Središće pa ćete vidjeti kako surađuju, kao da su u istoj obitelji.

Što se tiče lokalne razine, situacija je slična, opet je teško da netko dobije apsolutnu većinu u skupštinama i vijećima. Ima situacija gdje smo to uspjeli, a negdje morate naći partnere, ako ne želite samo kritizirati iz oporbe, već biti u stanju preuzeti odgovornost za rješavanje nagomilanih problema. U velikim gradovima malo tko dobiva apsolutnu većinu. Zato mi se čini da su ove suradnje koje su ostvarene na razini Zagreba, Splita, pa i Rijeke, plod političkih realnosti na terenu. Mislim da je dovoljno jednom u četiri godine na lokalnoj razini se očitovati na izborima. Proučavali smo slučajeve izvanrednih izbora i nisamo vidjeli veće koristi za građane, nego dodatne troškove. A naši sugrađani imaju pravo na učinkovitu vlast i na lokalnim razinama.

● Idete li zato s izmjenama zakona u smislu da se ne mogu rušiti gradonačelnici i načelnici ako se ne usvoji proračun, što su mnogi nazvali lex šerif?

- Prvo, to nisu šerifi nego individualno, demokratski izabrani predstavnici lokalne vlasti i njihov mandat nije isti kao onih u vijeću. Dobili su povjerenje ljudi, to treba poštovati. Ne vidim neku korist da se nekoga ruši zbog sastava vijeća na proračunu, pa to podrazumijeva Vladinog povjerenika, nove privremene proračune, nove izbore, troškove, pa novi mandat. A sve to vrijeme nitko ne rješava probleme kojih ima mnogo. I ljudi to vide. To je u pravilu više zloporaba tog instituta negonekakvo suštin-

sko razmimoilaženje oko proračuna. Međutim, to ne znači da neće postojati drugi mehanizmi kontrole župana, gradonačelnika i načelnika.

● Kako ocjenjujete dosadašnju suradnju s HNS-om i je li ona dugoročna u smislu budućih koaliranja i na nacionalnoj i na lokalnoj razini?

- Mi sada razvijamo suradnju, gradimo povjerenje, razgovaramo i ako se pokaže da idemo u dobrom smjeru, a mislim da idemo, ta suradnja može biti temelj i za druge budućee suradnje.

● Kako gledate iz današnje perspektive na Most? Jesu li oni stranka ili pokret, jesu li populist, jer znamo da vi baš niste miljenik populista, i vidite li mogućnost za neku suradnju s njima u budućnosti?

- Populisti nisu moji miljenici jer smatram da nam populizam donosi samo loše. Na razini Hrvatske, Europe i globalno ne vidim nikakvu korist od toga i šira bitka koju vodim svojim političkim angažmanom je bitka za ozbiljan, odgovoran i konstruktivan mainstream i protiv demagogije, populizma, destruktivnosti, svega onoga što nerijetko nastaje na neproverjenim informacijama. Imate puno primjera u Hrvatskom saboru gdje pojedini nastupi djeluju neprimjereno, što mislim da nije dobro za demokraciju.

Što se tiče Mosta, u suradnju s njima smo ušli u dobroj vjeri, a osobno sam bio neopterećen relacijama iz prošle Vlade. Da jesam, onda možda ne bi ni ponudili suradnju. Već ta činjenica, da smo nakon situacije lani išli u suradnju, bila je čista potvrda naše dobre volje i namjere. Mismo imali 61 mandat, oni 13, plus manjine i ostali zastupnici i lako smo skupili 91 potpis. Što se tiče operativne suradnje, ona je u najvećoj mjeri bila korektna, a ono što je postalo problematično jest njihovo svrstavanje na stranu oporbene inicijative za smjenu ministra Marića. I moj potez trenutnog razrješenja trojice ministara je bio zapravo nužan potez političke odgovornosti. Vi u tom trenutku ili kažete: "OK, dobro, čestitam, vi ste protiv kolege s kojim godinu i pol dana sjedite u Vladi, i što ćemo sad? Ništa. Onda mogu ja odmah kući", ili radite ono što bi svaki odgovoran i ozbiljan lider napravio. Tu nema dileme. Drugo, oni su znali da je suradnja gotova ako glasuju protiv Marića. A što se tiče njihovog ponašanja nakon toga, to je bilo ispod razine. Riječ je valjda o traumatskom sindromu gdje je jako puno žuči prolijevano, gdje je bilo puno vrijeđanja, bezobraznih pridjeva koje su koristili, ali to je valjda njihova razina i njihovo suočavanje s gubitkom pozicije koju su imali. I čini mi se da se građani više ne daju zavesti tom retorikom iza koje nema rezultata.

Ne znam što će biti s njima, imali su pruženu ruku, korektnu suradnju, pogotovo bivši članovi Vlade znaju da nije bilo razlike u tretmanu HDZ-ovih i Mostovih ministara. Oni će tek s vremenom, kako im rejting bude išao dolje i kako lagano budu klizili u irelevantnost, shvatiti kakvu su pogrešku na-

Populisti nisu moji miljenici jer smatram da nam populizam donosi samo loše. Na razini Hrvatske, Europe i globalno ne vidim nikakvu korist od toga i šira bitka koju vodim svojim političkim angažmanom je bitka za ozbiljan, odgovoran i konstruktivan mainstream

pravili. To je njihova odgovornost. A ako i dalje misle izgovarati ovo što izgovaraju, s HDZ-om će teško ostvariti suradnju.

● Kako gledate na današnju oporbu, njenog čelnika i općenito na socijaldemokraciju u Europi - je li ona na izdisaju i što to znači za mainstream političku scenu?

- SDP je izgubio prošle iz-

bore, njihov bivši čelnik nije znao čestitati pobjedniku, novi predsjednik je na funkciji osam mjeseci i nisam siguran da se dobro snalazi u tome, dapače, vidim da i on koristi kritiku radi kritike, bez argumenata, gotovo na razini vrijeđanja, što me malo i iznenadilo, i ne mislim da će mu to pridonijeti rastu potpore. Čini mi se da su njemu i čelniku Mosta aktualne dužnosti došle prerano i to se vidi u njihovim potezima, pa i potpori koju gube. Trebat će još jedno dulje vrijeme da se SDP konsolidira, ali ne bih rekao da je socijaldemokracija na izdisaju. U Hrvatskoj možda imamo glasnije lijeve populističke snage, a SDP-u prijeti opasnost da se zbog ponašanja nekih njihovih zastupnika ne vidi razlika između njih i pojedinih zastu-

pnika Živog zida, ali to je njihov problem. Osobno ne vidim da nude ikakva rješenja problemima koje mi rješavamo na dnevnoj bazi.

● Često govorite o mainstreamu u politici. Je li taj mainstream u opasnosti pred pojavom populističkih stranaka u Europi, ali i u Hrvatskoj gdje je sada Živi zid treća opcija?

- Tu je najveća odgovornost na institucijama i velikim političkim strankama. Što smo mi vjerodostojniji, korektniji, bolji u onom što radimo kada smo na vlasti, to je manja šansa da će rasti opcije protestnog i antisistemskog karaktera. Pod tim mislim na one marginalne stranke čiji neprovedivi i nerealni programi u biti zagovaraju opasnu destabilizaciju društva i države, što

bi dovelo do socijalnih nemira i općeg osiromašenja. Naravno da u vrijeme internetske komunikacije cijela utakmica postaje puno kompleksnija, jer se jedan velik dio birača informira isključivo preko društvenih mreža i to je nešto što stranke moraju ukalkulirati u svoje djelovanje. Mi smo možda sami posebi prekomotni pa mislimo da svi čitaju novine i gledaju TV, a realnosti su malo drugačije i ta prilagodba na medije i komunikaciju je jako važna za demokraciju, ne samo kod nas, nego i drugdje i to se vidi na izborima u nekim većim zemljama. Mislim da svi trebaju biti aktivni na društvenim mrežama na većoj razini nego što su sada.

● Pratite li Twitter?

- U načelu čitam što je politički relevantno koliko god

I BERNARDIĆU I PETROVU SU AKTUALNE DUŽNOSTI DOŠLE PRERANO. ZATO I GUBE POTPORU

moju. Mislim da je Twitter medij na kojem možemo biti puno prisutniji od samog informiranja korisnika o onom što radimo. I mislim da tu treba napraviti iskorak.

● **A što je s kulturom? Znamo da je kulturna javnost pozdravila dolazak nove ministricine Nine Obuljen. Što možemo očekivati u njenom resoru?**

- Kao i u drugim resorima, na području kulture usmjerenismo na provođenje reformi, ali i rješavanje nagomilanih problema. Na jesen će Ministarstvo kulture u proceduru pustiti izmjene i dopune Zakona o audiovizualnim djelatnostima te nove zakone o arhivima, knjižnicama i muzejima. Započelo se s radom na pripremi revizije medijskih zakona i medijskoj strategiji. Intenzivno se radi na puno boljem povlačenju europskih sredstava. Početkom mandata za tekla nas je kriza knjižarskog lanca, a u otklanjanje posljedica uključilo se više resora. Uz niza mjera koje je već provelo ili planira provesti Ministarstvo kulture, prošli tjedan ministricine Dalić i Obuljen objavile su rezultate dodatne potpore nakladništvu i knjižarstvu kroz posebni Poziv za poticanje poduzetništva u kulturi. Reagiramo ad hoc kad treba rješavati probleme, a istovremeno postavljamo temelje za bolje planiranje kulturnog razvoja. U našem mandatu, planiramo reviziju sustava financiranja, statusa umjetnika, te Zakona o kazalištima. Kad spominjem kazališta, moram istaknuti da ćemo na jesen započeti s projektiranjem, a zatim i uređenjem druge scene HNK Zagreb u prostoru Nacionalne i sveučilišne knjižnice gdje postoji prostor koji od otvorenja knjižnice nikad nije uređen ni stavljen u upotrebu. Naše nacionalno kazalište jedno je od rijetkih gdje na istoj sceni djeluju opera, balet i drama. Otvaranjem nove scene omogućit ćemo puno bolju iskoristivost kapaciteta triju ansambala, publici omogućiti veći broj predstava, a na tragu nekih dobrih europskih primjera, zgradi NSK dati novi sadržaj koji nudi brojne razvojne mogućnosti.

● **Je li vas iznenadila ostavka ministra Krstičevića i na koji ste ga način uspjeli uvjeriti da ipak ostane član Vlade?**

- Potpredsjednik Krstičević ima moje povjerenje, ja sam ga tražio i on je pristao biti moj šefstožera u unutarstranačkoj kampanji. Nakon mene dobio je najveći broj preferencijalnih glasova, nosio je listu u nama važnoj X. izbornoj jedinici, ima veliku potporu u Dalmaciji, ali i širom Hrvatskoj, kao i potporu braniteljske populacije. Razgovarao sam s Damirom koji je bio malo pogođen izjavom predsjednice. Iščitao je to kao poruku usmjerenu prema njemu, a kasnije se pokazalo i u izjavama predsjednice da to nije bio smisao. On nastavlja svoj posao jer su mnoge zadatke pred nama.

Ministar Krstičević iznio je novu Strategiju nacionalne sigurnosti, Zakon o sustavu domovinske sigurnosti, vraća Oružane snage u pojedine gradove, Ministarstvo obrane

ima veći proračun. Mismo Vlada koja nije ni dvojila trebaju li nam sposobnosti hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i odluku smo donijeli u suglasju s predsjednicom, pa i s Petrovom dok je bio predsjednik Sabora. U razgovoru s predsjednikom saborskog Odbora za obranu Dragovanom, shvatio sam da je i SDP za to i smatrao sam da je došlo vrijeme da se ta odluka donese. Sada kada smo je donijeli, krenuli smo u operativnu provedbu, transparentno i to je posao koji je dobro da dovrši Vlada u svom mandatu.

DRUGU SCENU HNK ZAGREB OTVORIT ĆEMO U PRAZNO PROSTORU NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE

● **Je li to bio uvjet ministra Krstičevića da ostane u Vladi, koliko će nas na kraju koštati ta nabava i kako odgovarate kritičarima koji kažu da imamo za avione, ali nemamo više novca za obrazovanje?**

- Nije bilo nikakvih uvjeta. A što se tiče obrazovanja, tu možemo jako puno sredstava dobiti iz fondova EU, a za avione baš nema sredstava u europskim fondovima. A ovakvu odluku je bilo ključno donijeti u prvoj godini mandata jer proces traje nekoliko godina. Vidjet ćemo koliko će to koštati, vjerujem da to može biti razumna cijena i manja nego što su neke druge zemlje postigle, a ono što je cilj jest da to bude proračunski održivo. Strateški cilj je da riješimo pitanje zrakoplovstva do 2050. To je odluka za nekoliko generacija, a ne samo za ovu Vladu.

● **Je li se sada smirile tenzije na relaciji Pantovčak - Banski dvori nakon što ste se čuli s predsjednicom?**

- Nema tu tenzija, surađujemo korektno. Sve što se dosad događalo bilo je dogovorno. Vidite da ide paket veleposlanika za ključne zemlje, ići ćemo s drugim dijelom nakon godišnjih odmora. Generalni dijalog između predsjednice i Vlade postoji, konzultiramo se u vremenskim razmacima oko bitnih tema, svatko u okviru svojih ustavnih nadležnosti.

● **Hoće li je HDZ podržati bude li htjela nastaviti mandat?**

- Ako predsjednica sama odluči da želi još jedan mandat, ne vidim razloga zašto je HDZ ne bi podržao.

● **Zašto idete zajedno na Generalnu skupštinu UN-a?**

- Ove smo godine dogovorili da kao predsjednik Vlade držim govor na Općoj skupštini jer je prošle godine bila predsjednica. Ove godine je i 25. godina članstva u UN-u povodom čega će biti upriličen jedan poseban događaj na koji su pozvani čelnici, pa će i predsjednica biti tu, a i ona i ja ćemo to iskoristiti za brojne bilateralne kontakte.

● **Kakva je uloga Davora Ive Stiera sada u HDZ-u i hoće li on ostati na poziciji političkog tajnika?**

- On je donio procjenu na temelju svojih razloga. Mislim da nije postojao nijedan opravdan razlog za tako nešto i to sam mi rekao. Bio sam protiv toga, međutim, on je član stranke, bio je i moj kolega u Europskom parlamentu. Bio je u mom stožeru kada smo imali unutarstranačku kampanju i zajedno smo krenuli u ovaj projekt. Očekujem od njega da bude tu i dalje i podržava smjer kojim idemo. On će dati svoj doprinos u Hrvatskom saboru na najbolji mogući način.

● **Podržavate li njegovu namjeru oko izmjene Statuta?**

- Već smo imali inicijativu za promjenom Statuta HDZ-a usred postupka mog izbora za predsjednika. Bilo je čak namjera da se održi Izvanredni sabor HDZ-a prije parlamentarnih izbora, što sam odbacio kao mogućnost jer smo tada imali mnogo važnijih stvari. Ono što zagovaram jest usvajanje potpuno novog Statuta stranke, jer ovaj je Statut, koji je doživio toliko novela, nedovoljno koherentan i ima praznina. Kad dode vrijeme, a to ćemo procijeniti na Predsjedništvu, formirat ćemo radnu skupinu i dati smjernice za izradu novog statuta na modern način koji je svojstven strankama naše političke orijentacije.

● **Je li Stier glavni čovjek za to?**

- Izmjena Statuta trenutno nije prioritetna tema. Kao europski zastupnik, lani sam uoči Sabora HDZ-a dao desetak prijedloga za izmjene Statuta pa gotovo nijedan nije bio prihvaćen. Svatko može davati ideje, ali oformit ćemo radnu skupinu koja će neopterećena bilo kojim izbornim kontekstom i vremenskom stiskom raditi na tome.

● **Očekuju li se onda unutarstranački izbori ove godine?**

- Prvo želim iskoristiti ljetu za detaljnu analizu svih rezultata koje smo postigli na nacionalnoj i lokalnoj razini, gdje ćemo vidjeti koje su organizacije podbacile, koje treba raspustiti, i nakon toga ćemo vidjeti kada je najbolji trenutak za nove unutarstranačke izbore. Izbori su bili prošloga proljeća i stranka je izabrala svoje ljude na svim razinama. Nisu unutarstranački izbori nešto što morate organizirati baš svake godine.

● **Na koji način Hrvatska misli riješiti granična pitanja ako Slovenija bude inzistirala na tome da više nema bilateralnih dogovora, osim priznavanja arbitražne odluke?**

- Ovo je prvi put da imamo ključno pitanje u odnosima Hrvatske i Slovenije bez ikakve histerije u javnosti. I kod nas i u Sloveniji. To se još nije dogodilo i to je veliko postignuće. Kolega Cerar i ja pokazali smo zrelost kada smo našli mudar način da u skladu s europskom pravnom stečevinom i revidiranim Schengenskim zakonikom nademo rješenje za ubrzan protok vozila na graničnim prijelazima i to je ogroman plus. Mogli smo uz krizu s Agrokorom i političku krizu imati i kolone od Brežanice do Karavanki, a to se nije dogodilo.

Dijalog koji vodimo kreće s dvije oprečne pozicije. Njihova je da arbitražnu presudu treba implementirati, a naša je da smo izašli iz arbitražnog postupka i ne smatramo se vezanim tom presudom. Želimo kroz politički, bilateralni dijalog sa Slovenijom naći rješenje za otvoreno pitanje granice. Stoga sam i pozvao kolegu Cerara u Zagreb u rujnu. Postoji tu i cijeli drugi niz tema, kao što su NE Krško, Ljubljanska banka, SOPS, pitanje hrvatske manjine u Sloveniji, jer naš Ustav prepoznaje slovensku manjinu u Hrvatskoj, njihov ne, te u konačnici i granični prijelazi. Naš je cilj da o svim tim temama razgovaramo. Činjenica jest da je ovo tema u kojoj europski kontekst pa i europsko pravo ne može biti supstitut međunarodnog prava. To je sasvim jasno i ne može nas nitko uvjeriti da nije tako. Stoga, u dobroj vjeri želimo riješiti to pitanje na način da najmanje dovede do bilo kakvih promjena glede prava ribarenja, bilonaših, biloslovenskih ribara.

● **Postoji li mogućnost bilateralnog dogovora koji bi bio na tragu arbitražne presude, odnosno da ona bude podloga.**

- Mi smo otvoreni za razgovore.

● **Je li odnosi Hrvatske s Njemačkom narušeni nakon što je savezna vlada poslala poruku da Hrvatska treba poštivati arbitražnu odluku o graničnom pitanju sa Slovenijom?**

- Nisu. Njemačka je naš prijatelj i saveznik. Njen pogled kao i kod nekih drugih država unutar EU vjerojatno ide za tim da se to pitanje između Slovenije i Hrvatske riješi, jer su svi ti akteri dimenziju svog vanjskopolitičkog angažmana utkali u taj proces i onda bi svi koji su iza njega stali htjeli da se to riješi. Međutim, ne možemo zatvarati oči nad nečim što je bilo kompromitirano i što je nažalost bilo korumpirano sa slovenske strane. Odnosi s Njemačkom u gospodarskom i političkom smislu su dobri, razgovaramo oko svih bitnih tema i ne vidim da to pitanje utječe na naš odnos s Njemačkom.

KROZ INICIJATIVU TRI MORA HRVATSKA MOŽE IGRATI U TEŽOJ KATEGORIJI NEGO INAČE

● **Srbija je također počela tvrditi da su Vukovarska i Šarengradska ada njene. Za laže li se tu Hrvatska da se i to granično pitanje riješi arbitražom ili preko nekog drugog međunarodno-pravnog mehanizma?**

- Što se tiče općenito odnosa u vezi s graničnim pitanjima, za Hrvatsku je bitno da polazište bude to da je granica ona koja je postojala 25. lipnja 1991. To je za nas polazište prema svim susjedima u okviru bivše SFRJ. I tu je naš stav jasan. Mi želimo nastaviti razgovor diplomat-

skih povjerenstava o toj temi, oni traju dugo, sporisu, međutim, naša je pozicija jasna. U krajnjoj liniji, i Arbitražni sud u presudi o graničnom sporu sa Slovenijom, koju ne priznajemo, kada je riječ o kopnenoj granici, slijedio je katastarsku granicu. A to je i stav koji je zauzela Hrvatska.

● **Kakvi su po vama sada odnosi sa Srbijom, koja otvorena pitanja bi mogla biti prva na redu za rješavanje i planirate li možda uskoro sastanak s novom srpskom premijerkom?**

- Anu Brnabić sam upoznao u Trstu, 12. srpnja, tada smo i prvi put razgovarali. Vidjeli smo se i u srijedu u Podgorici. S Vučićem sam se sreo nekoliko puta. Naša je politika takva da nismo prikupljali nikakve poene na zaoštavanju odnosa sa Srbijom, što je inače bila standardna procedura u izbornom vrijeme. Tako stvaramo preduvjete za rješavanje otvorenih pitanja na nekim drugim osnovama.

Za Hrvatsku je izuzetno važno pitanje zaštite prava hrvatske manjine u Srbiji. Ako je srpska manjina u Hrvatskoj putem svojih predstavnika dio parlamentarne većine, onda bi u Srbiji bilo dobro da se riješi pitanje barem jednog fiksnog zastupnika hrvatske manjine, da se riješi pitanje prava na obrazovanje, kulturu, da se konačno riješi pitanje nestalih osoba, što nam je od izuzetne važnosti, kao i svih drugih pitanja iz vremena agresije Miloševićeva režima. Naravno, očekujemo i da se razriješi pitanje Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih tijela Republike Srbije u postupku za ratne zločine, što predstavlja potencijalnu ugrozu za hrvatske državljane i želimo da se to riješi.

● **Jedan od ključnih projekata koji je naznačen u inicijativi Tri mora jest LNG terminal na Krku. Kada bi se mogao početi graditi i što mislite općenito o toj inicijativi?**

- Projekt plutajućeg LNG terminala je strateški značajan za diversifikaciju opskrbe plinom, ne samo u Hrvatskoj nego i u srednjoj Europi. Činjenica da smo dobili 102 milijuna eura od Europske komisije znači da su i oni stali iza tog projekta. Očekujem da se sve procedure ubrzaju i vjerujem da bismo u mandatu ove Vlade mogli imati sve što je bitno da se projekt realizira. Postigli smo i Memorandum o razumijevanju o dvosmjernom plinovodu, ostvarili smo sve preduvjete za projekt koji bi strateški puno bolje pozicionirao Hrvatsku na energetske karti Europe i svijeta. U kontekstu inicijative Tri mora to može biti samo plus. Na tječaj bi mogao biti raspisan 2019. Kada je riječ o inicijativi Tri mora, ona je političkog karaktera, povezuje zemlje srednje Europe, Baltik, Crno more, Jadran. To je dio one nove Europe otprije nekoliko godina gdje je uloga ovih država u izgradnji europskog projekta bila izrazito važna, a hrvatska Vlada je možda jedna od najviše proeuropskih u srednjoj Europi. To želim naglasiti u ovoj sumi priča da je netko više ve-

zan uz Njemačku, a netko uz SAD. Pa mi smo članica EU i NATO-a. To je dio svijeta i obitelji kojem smo htjeli pripadati i normalno je da povežujemo tu sjevernoatlantsku i europsku pripadnost Hrvatske. Vidite da su, primjerice, Poljaci na petom mjestu po broju turista ove godine, dolaze nam Česi, Slovaci, Mađari, naši prijatelji iz baltičkih država, Ukrajinci i Rusi. Mislim da je sve spremno da Hrvatska kroz tu inicijativu možda igra i u težu kategoriju nego što bi inače. Jer, kada smo ulazili u EU, naša prednost je bila što smo jadranska zemlja. Mi smo jedina podunavska i istodobno mediteranska zemlja i taj link do Crnog mora je izrazito važan. Dakle, mislim da tu nema ništa loše i tu nema nikakve dihotomije između Vlade i predsjednice. Naprotiv.

● **Ovog tjedna bili ste u Podgorici na sastanku Američko-jadranske povelje na kojem je sudjelovao i potpredsjednik SAD-a Mike Pence. O čemu ste razgovarali?**

- Američko-jadranska povelja u svojih 14 godina postojanja ostvarila je još jedan cilj članstvom Crne Gore u NATO-u početkom lipnja. Hrvatska kao članica NATO-a afirmira svoju ulogu pouzdane saveznice koja je usvojila novu Strategiju nacionalne sigurnosti, u prve dvije godine mandata naše Vlade povećala izdvajanje za obrambeni proračun, sudjeluje u misijama NATO-a u Afganistanu, Kosovu, bit će prisutna u Litvi i Poljskoj, te sudjeluje u međunarodnim koalicijama u borbi protiv terorizma i ISIS-a.

Pozitivno ocjenjujem činjenicu da su praktički sve jadranske države sada saveznice u NATO-u, a Hrvatska će pomoći aktivaciju Akcijskoga plana za članstvo BiH. Očekujem napredak i otklanjanje nepravedne blokade Makedonije na putu prema NATO-u i otvaranju pregovora s EU.

U razgovoru s američkim potpredsjednikom istaknuli smo kvalitetne odnose SAD-a i Hrvatske te izrazili želju za unapređenjem gospodarske, energetske i obrambene suradnje. U svom govoru Pence je poslao jasnu poruku o privrženosti SAD-a sigurnosti i stabilnosti država jugoistoka Europe. Indikativan je njegov posjet Tallinnu, Tbilisiju i Podgorici čime je naznačio usmjerenost SAD-a prema državama Baltičkog, Crnog i Jadranskog mora.

● **Kakav je vaš odnos s medijima? Zašto mislite da su bili zlonamjerni s prenošenjem vaše izjave o požarima?**

- Odnosi su odlični.

● **Franjo Lucić dao je ostavku na funkcije u stranci jer je objavljeno da je pokušao podmititi novinara Dragu Hedla. Ima li za njega mjesto u stranci nakon toga?**

- O slučaju sam čitao u medijima još dok je trajao otvoreni dio sjednice Vlade prošloga tjedna. Nakon toga smo se čuli i za sat vremena on je dao ostavku na funkcije u stranci. Dok se to ne raščisti, mislim da smo kao stranka napravili najbolje što smo mogli.